

ระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

ว่าด้วยการตรวจสอบประกอบกิจการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน

พ.ศ. ๒๕๕๑ พ.ศ. ๒๕๕๒

เพื่อให้การปฏิบัติการตามหน้าที่ของพนักงานตรวจแรงงานในการตรวจสอบประกอบกิจการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นไปโดยเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ และมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมจึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมว่าด้วยการตรวจสอบประกอบกิจการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ พ.ศ. ๒๕๕๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“พนักงานตรวจแรงงาน” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

“สถานประกอบกิจการ” หมายความว่า รวมถึง สำนักงานของนายจ้างและสถานที่ทำงานของลูกจ้าง

“การตรวจสอบสถานประกอบกิจการ” หมายความว่า การที่พนักงานตรวจแรงงานเข้าไปในสถานประกอบกิจการ เพื่อตรวจสอบสภาพการทำงานของลูกจ้างและสภาพการจ้าง สอบถามข้อเท็จจริง ถ่ายภาพ ถ่ายสำเนาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจ้าง การจ่ายค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด ค่าล่วงเวลาในวันหยุด และทะเบียนลูกจ้าง เก็บตัวอย่างวัสดุหรือผลิตภัณฑ์เพื่อวิเคราะห์เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน และกระทำการอย่างอื่นเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงในอันที่จะปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

ข้อ ๔ ให้พนักงานตรวจแรงงานซึ่งเป็นข้าราชการในสังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานและสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ซึ่งปฏิบัติงาน ณ กรุงเทพมหานครหรือจังหวัดอื่นดำเนินการตรวจสอบสถานประกอบกิจการที่ตั้งอยู่ในเขตท้องที่ในความรับผิดชอบ เพื่อให้คำแนะนำหรือมีคำสั่งเป็นหนังสือ ตามมาตรา ๑๓๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้นายจ้างปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติดังกล่าวและตรวจติดตามผลในกรณี ที่นายจ้างยังปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

ข้อ ๕ ให้พนักงานตรวจแรงงานซึ่งเป็นข้าราชการในสังกัดส่วนราชการอื่น นอกจากข้อ ๔ ดำเนินการตรวจสอบสถานประกอบกิจการในลักษณะเป็นการตรวจทั่วไป ตามคู่มือการตรวจสอบสถานประกอบกิจการของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เพื่อให้คำแนะนำแก่นายจ้างในการปฏิบัติตามกฎหมาย โดยให้จัดทำแผนการตรวจในรอบหนึ่งเดือนประสานงานกับพนักงานตรวจแรงงานตามข้อ ๔ เป็นการล่วงหน้า เพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนในการตรวจ

เมื่อได้ดำเนินการตรวจสอบสถานประกอบการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้พนักงานตรวจแรงงานดังกล่าวประสานกับพนักงานตรวจแรงงานตามข้อ ๕ เพื่อแจ้งผลการดำเนินการหรือร่วมดำเนินการในขั้นต่อไปในกรณีที่นายจ้างยังปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

ข้อ ๖ ในกรณีที่มิคำร้องหรือความปรากฏแก่พนักงานตรวจแรงงานตามข้อ ๕ ว่า นายจ้างฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ให้พนักงานตรวจแรงงานนั้นดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงโดยด่วน หากพบว่านายจ้างฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ให้มีคำสั่งให้นายจ้างปฏิบัติตามกฎหมายต่อไป

ถ้ามีคำร้องหรือความปรากฏแก่พนักงานตรวจแรงงานในสังกัดส่วนราชการอื่น ให้ประสานงานกับพนักงานตรวจแรงงานตามข้อ ๕ เพื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ พนักงานตรวจแรงงานนั้นจะร่วมดำเนินการด้วยก็ได้

ข้อ ๗ ในกรณีที่พนักงานตรวจแรงงานมีคำสั่งให้นายจ้างปฏิบัติตามกฎหมาย ให้กำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติตามคำสั่งและให้แจ้งสิทธิอุทธรณ์คำสั่งนั้นไว้ท้ายคำสั่ง ทั้งนี้ เพื่อให้นายจ้างที่ไม่เห็นด้วยกับคำสั่ง อุทธรณ์ต่อพนักงานตรวจแรงงานผู้ทำคำสั่งภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง

ให้พนักงานตรวจแรงงานผู้ทำคำสั่งพิจารณาคำอุทธรณ์และแจ้งผู้อุทธรณ์ทราบโดยไม่ชักช้าแต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ ในกรณีที่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนก็ให้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงคำสั่งตามความเห็นของตนภายในกำหนดเวลาดังกล่าวด้วย

ถ้าพนักงานตรวจแรงงานนั้นไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนก็ให้เร่งรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ภายใน

กำหนดเวลาตามวรรคสอง ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ตนได้รับรายงาน ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าวให้ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์มีหนังสือแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าว ในการนี้ให้ขยายระยะเวลาพิจารณาคำอุทธรณ์ออกไปได้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว

ข้อ ๘ ในกรณีที่พนักงานตรวจแรงงานตามข้อ ๔ พบว่า นายจ้างฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ออกตามมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้พนักงานตรวจแรงงานแนะนำหรือออกคำสั่งเป็นหนังสือตามมาตรา ๑๐๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้นายจ้างปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงาน อาคาร สถานที่ หรือจัดทำหรือแก้ไขเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานหรือที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานให้ถูกต้องหรือเหมาะสมภายในระยะเวลาที่กำหนด

ในกรณีที่พนักงานตรวจแรงงานตามข้อ ๔ พบว่า สภาพแวดล้อมในการทำงาน อาคาร สถานที่ เครื่องจักร หรืออุปกรณ์ที่ลูกจ้างใช้จะก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่ลูกจ้าง หรือนายจ้างไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจแรงงานตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้รับอนุมัติจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย ให้พนักงานตรวจแรงงานสั่งให้นายจ้างหยุดการใช้เครื่องจักรหรืออุปกรณ์ดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราวได้ตามมาตรา ๑๐๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ ทั้งนี้

ให้นำข้อ ๖ วรรคสอง มาใช้บังคับแก่กรณีที่พนักงานตรวจแรงงานในสังกัด ส่วนราชการอื่นที่พบการกระทำตามวรรคหนึ่งและวรรคสองโดยอนุโลม

ในกรณีที่พนักงานตรวจแรงงานมีคำสั่งให้นายจ้างปฏิบัติตามวรรคหนึ่งหรือ วรรคสองให้กำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติตามคำสั่ง และให้แจ้งสิทธิอุทธรณ์คำสั่งนั้น ไว้ท้ายคำสั่ง ทั้งนี้ เพื่อให้นายจ้างที่ไม่เห็นด้วยกับคำสั่ง อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ทราบคำสั่ง คำวินิจฉัยของคณะกรรมการนั้นให้เป็นที่สุด

ข้อ ๕ ให้พนักงานตรวจแรงงานตามข้อ ๔ ดำเนินคดีทางพนักงานสอบสวน โดยไม่ต้องมีคำแนะนำหรือคำสั่งให้นายจ้างปฏิบัติตามกฎหมายเสียก่อน เมื่อมี การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การใช้แรงงานเด็กโดยมีการทารุณ หน่วงเหนี่ยว กักขัง หรือซึ่งมีการ กระทำความผิดอาญาอื่นๆ รวมอยู่ด้วย

(๒) ความปลอดภัยในการทำงาน ถ้ามีลูกจ้างได้รับอันตรายบาดเจ็บสาหัส หรือถึงแก่ความตายโดยมิได้เกิดจากความประมาทของลูกจ้าง

(๓) การล่วงเกินทางเพศต่อลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงหรือเด็กตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑

(๔) การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ หรือมาตรา ๕๐ แห่ง พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นเหตุให้ลูกจ้างได้รับอันตรายแก่ ภายหรือจิตใจหรือถึงแก่ความตาย ซึ่งมีโทษตามมาตรา ๑๔๔ วรรคสอง

การดำเนินคดีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาและการเปรียบเทียบผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่นายจ้างได้ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจแรงงานตามข้อ ๕ ข้อ ๖ หรือข้อ ๘ ภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือภายในกำหนดอุทธรณ์ตามข้อ ๗ ถ้าระยะเวลาที่กำหนดในคำสั่งสั้นกว่าระยะเวลาอุทธรณ์ การดำเนินคดีอาญาต่อนายจ้างนั้นให้เป็นอันระงับไป แต่ถ้านายจ้างไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาดังกล่าวให้พนักงานตรวจแรงงานใช้มาตรการบังคับตามคำสั่งโดยการดำเนินคดีอาญา ทั้งนี้ ตามระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาและการเปรียบเทียบผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อ ๑๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๒

จงชัย เทียงธรรม

รัฐมนตรีช่วยว่าการ ฯ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม